

BE ARTSY

AVALUACIÓ DE L'IMPACTE DEL PROJECTE

RATO BALTIN 2018

DESCRIPCIÓ

A l'oest de Nepal, la falta d'opcions sanitàries sovint incideix en problemes de salut i en l'absentisme escolar. La menstruació és un tema que comporta vergonya, inseguretat, i a tradicions degradants per la dona, com és el Chhaupadi.

El Chhaupadi es defineix per la prohibició que les dones estiguin a casa seva quan menstruen, per la seva 'impuresa'. Aquesta tradició es critica per vulnerar drets humans de les dones, i perquè causa impactes en la salut i a nivell emocional. Tot i que s'ha legislat en contra de la tradició al Nepal, i és penat, continua existint.

El projecte Rato Baltin que porta a terme l'associació *be artsy* és un programa de gestió de la salut menstrual, i d'educació sexual, que vol eradicar aquesta pràctica. El projecte inclou a noies, dones i les seves comunitats a determinades zones de l'oest de Nepal. A *be artsy* pensem que l'educació és la forma de canviar aquestes creences, molt implantades allà.

El projecte té quatre línies:

1. Tallers amb què oferir educació sexual a noies i nois a escoles.

2. Educació en salut menstrual a les dones d'aquestes comunitats.
3. Proveïm de copes menstruals a noies i dones joves que ho demanen.
4. Tallers de fotografia participativa per mostrar/explicar com es senten les noies amb les seves menstruacions i què els agradaria canviar de la seva experiència.

Un component important del projecte Rato Baltin és la distribució d'una solució saludable i sostenible mediambientalment, a la gestió de la salut menstrual (MHM per les seves sigles en anglès), per àrees rurals de Nepal :Copes menstruals. **Ruby Cup**, és una companyia britànica que les fabrica i dóna al projecte. Són copes de silicona mèdica d'alta qualitat.

El 2018 hem visitat una vegada el 5 pobles remots per distribuir copes menstruals,i fer formació sobre Salut Sexual i Menstrual. I una altra vegada per controlar, a on ja havíem fet formació i distribució de copes, si les estaven utilitzant adequadament i si alguna cosa què havia canviat (i què no), i fer avaluació de resultats.

Durant la segona visita a la que anomenem de seguiment, varem passar la pel·lícula **MIRA** a totes les comunitats. MIRA és una pel·lícula de motivació (d'una noia d'un poble molt remot que es converteix en una corredora mundialment famosa) que pot inspirar a noies en pobles remots.

Hem distribuït més de **600 copes menstruals** a alumnes d'escoles d'aquests pobles. Cada noia rep una copa, i educació practica sobre com usar-la. També se'ls dóna un cubell (baltin) de metall per tenir aigua neta per a rentar la copa i una vegada finalitzat el període de menstruació poder bullir la copa.

Què es vol amb l'avaluació

L'objectiu de l'avaluació del Projecte és identificar canvis en les vides de les persones que participen i de les comunitats objecte del programa, i ajudar a aconseguir nous donants al projecte per tal que *be artsy* aconseguixi:

- Educació per a dones, noies, nois i comunitats sobre sexe, biologia i pràctiques de MHM
- Reducció d'absentisme escolar de nenes i noies a les comunitats remotes de l'oest de Nepal
- Provisió a noies i dones d'eines que millorin la dignitat menstrual
- Aconseguir la sostenibilitat a llarg termini del programa donant feina a noies locals

Què avaluem?

El que volem, a l'avaluar, és bàsicament respondre aquesta pregunta:

Quins canvis han tingut lloc al voltant de la pràctica del chhaupadi en les vides de noies i comunitats després de la implementació del programa?

Per assegurar que el programa està basat en la millor metodologia en base a lliçons apreses, l'avaluació també vol respondre les preguntes:

1. Com de acceptat culturalment i mantingut en el temps és l'ús de la copa menstrual en aquestes comunitats?
2. Quins (si algun) aspectes del nostre programa s'han de millorar, i com, si és el cas, en el disseny i implementació?

Sobre les dades i la metodologia

Al llarg del 2018 hem fet el seguiment mensual telefònic a les voluntàries que usen la copa que els hem donat, i també hem contractat dues mentores (usuàries de la copa des de fa 2 anys) perquè ajudin en aquest seguiment.

L'equip de voluntàries i infermeres han anat a les comunitats que avaluem aquest 2018, en dues ocasions. Per fer un seguiment personal amb les noies, per mesurar com progressa la implementació de l'ús de les copes menstruals. Durant aquests viatges les noies van contestar enquestes sobre els canvis que han viscut al voltant del Chhaupadi, des que vam visitar aquestes comunitats per primera vegada. També valorem les converses informals que aporten impressions sobre l'ús de copes menstruals i la incidència dels tallers.

Estimem, amb aquesta metodologia, que el projecte, per les diferents vies: distribució de copes menstruals, sessions de vídeo, tallers, ha arribat a més de **3.580 persones el 2018**, a cinc pobles: Basti, Kuntibandali, JanaliBandali, Kalagaun, y Oligaun.

ELS RESULTATS:

CHHAUPADI:

Com vam trobar l'any passat, només el 60% de les noies usuàries de copes menstruals van voler parlar de la seva experiència amb la pràctica del chhaupadi. D'aquestes, només el 14% de les noies van contestar no, a canvis en la seva experiència amb el chhaupadi després dels nostres tal-

lers. El **92%** de les usuàries de **Ruby Cup** van explicar que **si** hi havia hagut alguns **canvis**. Amb això i tot, hem de tenir en compte que el 40% de les noies no van voler contestar sobre això.

També com l'any passat, algunes noies van explicar canvis en el tema de l'accés al menjar. Ara algunes poden menjar verdures, i de vegades poden menjar fruites i llet. Algunes van explicar que després d'haver participat en els nostres tallers, les seves mares les havien permès tenir una manta més gruixuda al 'chhaugot' -cabana de chhaupadi-. Moltes altres noies van explicar també que ara podien dormir dins casa seva, però en un espai separat. Algunes van explicar que des que van participar als tallers, no se'ls hi va demanar participar en la pràctica del chhaupadi, i podien cuinar i tocar menjar.

Les noies van explicar que al no sagnar, usant la copa, tot era més net i tant les famílies com elles se sentien amb més confiança. Anaven a escola durant el període, i animaven altres noies ajudant-les en coses sobre les seves menstruacions. Moltes noies, aquest any, ens han explicat que ara no expliquen a ningú quan estan menstruant, i no practiquen la tradició. Algunes noies que no reporten canvis relacionats amb el chhaupadi, expliquen però, que les seves vides han millorat en altres àmbits. Moltes noies ens van respondre que podien estar a casa, usant les copes, no se sabia que tenien la menstruació, i podien anar a l'escola sense preocupar-se de tacar-se. Hem vist que les noies que encara el practiquen, se senten més netes i segures.

COPES MENSTRUALS:

Ruby Cup ha donat 250 copes per aquest període del projecte -primavera-, i nosaltres vam pagar 71 copes per dones joves. De les 321 copes que hem donat entre abril i juny 2018 a noies d'Achham, 250 noies van explicar-nos al setembre que usaven la copa, i 23 van dir que no les usaven. No hem pogut contactar amb 48 noies, però en el seguiment que hem fet per telèfon ens han dit que usaven les copes. Algunes d'aquestes noies s'han casat i ara viuen a Índia.

'Al usar la copa, m'he sentit més neta' (Radhika Bhandari, a JanaliBandali).

RAONS PER USAR LA COPA

- No existeix el temor de tacar la roba.
- No hi ha sensació d'estar amb el període.
- No tenen que preocupar-se per rentar i eixugar els draps que fan servir de compreses
- No se senten cohibides per fer mal olor.

- És més fàcil anar al col·legi ja que no tenen que portar draps o material de recanvi, ni amagar deixalles.
- Ningú sap que estan menstruants, de manera que es poden dur a terme activitats normals, com tocar aigua potable.
- Es senten més netes que utilitzant els mètodes tradicionals.

RAONS PER NO USAR-LA

- Estar embarassades (però després del part volen tornar a usar-les)
- Algunes van explicar que sentien algun dolor o incomoditat.
- Altres tenien por a introduir-se-la.

MITES EMERGENTS

Van haver pitjors resultats en un poble que es considera més desenvolupat i proper a la capital de districte, que en altres més remots. Vam mirar si hi havia hagut informació errònia o mites sobre les copes, com ja vam veure l'any passat. Les pròpies noies van explicar que els feia por usar-la. 13 noies van tornar la copa durant el viatge de seguiment.

Què pensen les noies:

Totes les noies se senten més còmodes amb el seu cos després del nostre taller. Entenen els processos biològics que són les causes de la menstruació, i moltes senten que poden ajudar a altres noies a entendre-ho. La majoria va explicar que havia sigut una experiència positiva, i que valoraven els canvis, al usar la copa.

També vam fer la pregunta: Què canviariéu de Rato Baltin? La majoria de les noies van contestar que no canviaria res. Vam demanar valorar en una escala de 0 a 10, sent 0 dolent i 10 excel·lent. Les noies van valorar una mitja de 9.

AVALUACIÓ DEL PROJECTE:

Concepte	Cost estimat	Cost total
Sous – personal local	Rs 462.000	Rs 588.576
Copes, altres subministraments i recursos pels tallers	Rs 340.650	Rs 589.934,84
Menjar, burocràcia, allotjaments i altres coses necessàries	Rs 660.060	Rs 822.951,5
Transport	Rs 290.000	Rs 323.450
Total NPR	Rs 1.753.250	Rs 2.324.912,34
Total Euro	15.246 €	€18.306,39
Despeses generals – 10% del total	1524 €	€1830
Total	16.770 €	€ 20.136,39
	Canvi de divisa: 1 Euro = 115 NPR (Rs)	Canvi de divisa: 1 Euro = 127 NPR (Rs)

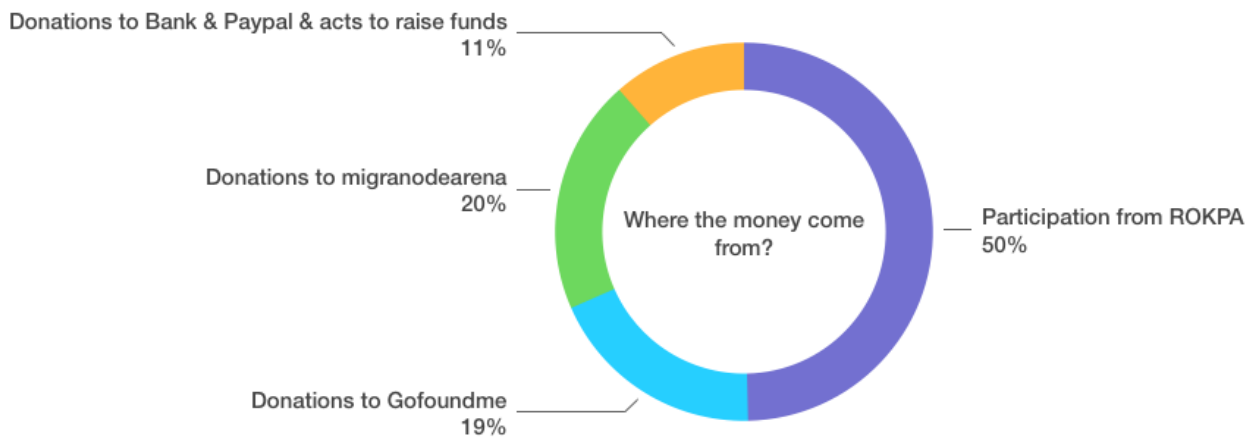
El pressupost del 2018 ha excedit la despesa inicial proposada en 3366,39 Euros. Si el tipus de canvi s'hagués mantingut en 115, l'hauríem excedit en 6.000€ o més! Vam estimar, i ajustar, per l'experiència de l'any passat, el tipus de canvi.

Les raons per superar el pressupost són:

1. En el primer viatge, vàrem veure la necessitat de comptar amb 2 infermeres enlloc d'una. A més, els grups a les escoles han sigut grans i més difícils de gestionar. Vam contractar dos antigues usuàries de la copa per assistir a les infermeres.
2. Al setembre, el viatge de seguiment va ser més car del previst. Per passar la pel·lícula a les aldees, vam comprar fruites, dolços (a vegades 'iogurt' per fer plàtans lassi) per fer atreure tota la comunitat a assistir a l'acte.

3. Quan vam veure que les infermeres de Katmandú no volien fer un nou viatge a Achham, tot i oferir-li un pagament millor, vam decidir impartir una formació específica per 6 noves formadores i 6 mentores, d'Achham. Va venir una terapeuta menstrual, espanyola, per ensenyar a les noves "trainers" una manera de veure la menstruació més oberta y amable.
4. Gastàrem més del que hauríem volgut en fer papers oficials amb l'administració de Nepal, degut als requeriments del Consell d'Affers Socials per complir amb la legislació.

FONTS DE FINANÇAMENT:

El 50% del finançament del nostre projecte va provenir de **ROKPA International**. La resta, de socis i donants privats.

Ruby Cup ens va donar 250 copes per l'etapa de primavera del projecte, i 150 més l'agost per fer una formació prèvia a professores i infermeres en els pobles on implementarem el projecte el 2019. El cost d'aquestes copes a preus europeus seria **10.080€**

Les tres fonts de finançament han aportat aproximadament el mateix. El 2019 Ruby Cup farà una

donació de 3000 copes mensuals. En el mercat europeu, **la donació de Ruby Cup equivaldria a 81.000€**

Discussió i plans pel futur

Els resultats que hem vist ens porten a pensar que el projecte es desenvolupa bé. Les enquestes apunten a la nostra idea que les copes poden trencar els tabús que hi ha al voltant de la menstruació i el chhaupadi era correcte. L'avaluació també mostra, però, que hem de fer alguns canvis en el futur.

Hem vist la necessitat de dissenyar una formació per homes i per les comunitats, per tal d'integrar més el coneixement i l'educació sobre la higiene menstrual. No hem pogut fer un taller per un grup d'homes, no venen, però hem tingut converses amb grups d'homes en tots els pobles, Seguirem veient de quina manera fem formació per homes el 2019.

El 2018 hem vist que necessitem fer estades més llargues i arribar a més llocs. Treballant en un dels pobles, hem sabut que una noia s'ha trobat morta fent el chhaupadi, en un poble a una hora de viatge d'on èrem. Uns dies després, vam saber que una noia havia patit una violació en grup en una cabana de chhaupadi.

Lluitar contra el chhaupadi és també lluitar contra un mur de creences. Però les noies estan 'netes' al usar la copa, i la nostra presència és més freqüent, poc a poc es veuen canvis. Els nous pobles on hem estat aquest 2018 han sigut molt difícils. Persones educades que intenten ocultar que practiquen la costum del chhaupadi, i la mort d'una nena a només a una hora d'on estàvem, i en un poble on teníem previst anar l'any següent, va ser dur.

La copa ha tingut una molt bona acceptació, i com sempre tenim una llista d'espera. Això ens ha portat a fer un pas: parlar primer amb el govern local de Mangalsen, i amb l'equip del govern nepalès. S'aprecia la nostra perseverança, bones pràctiques i innovació en el projecte: rebem continuadament feedback per expandir-lo. Ho farem, i també contractant més personal local a Achham. Aquest any vam tenir a l'equip 2 infermeres de Katmandú i dues mentores de Achham, volem ampliar la nostra presència aquí en 5-7 persones durant tot l'any.

Veiem clarament que les infermeres que contractem a Katmandú no volen tornar a Achham després del primer viatge. La vida que portem al oest remot de Nepal és dura, i els viatges als pobles són llargs, esgotadors. El setembre vam fer un taller a 6 noves formadores, 3 coordinadores i 3 noves mentores, totes d'Achham. Una terapeuta menstrual, de Espanya, va venir per fer formació a les futures formadores en una forma més oberta de veure la menstruació. Algunes de les noves formadores són dones que han estat treballant contra el chhaupadi des de fa ja temps.

Hem vist que no és fàcil treballar amb el govern nepalès. Tenir els projectes aprovats ens va costar molt més del que havíem previst. Tot i que considerem que el projecte s'ha realitzat, gràcies al treball

constant del voluntariat de *be artsy*, de l'equip, i de la presidenta de la ONG Clara Garcia Ortés - que ha estat a Nepal 9 mesos -, cal considerar altres opcions per assegurar l'eficàcia i la viabilitat i transparència econòmiques.

S'ha treballat per reforçar un equip de mentores, que poden ajudar en el futur del projecte. A més, el 2019 volem treballar amb una ONG d'Achham. Amb aquestes mesures, el projecte Rato Baltin pot ser més eficaç, i podem tenir confiança que els formadors de cada municipalitat poden supervisar les seves usuàries de copes menstruals i continuar la sensibilització sobre el tema durant un any.

EN CONCLUSIÓ

El govern de Nepal i els seus dirigents polítics estan fent esforços per acabar amb el chhaupadi. En algunes emissores de ràdio es poden escoltar anuncis sobre el chhaupadi - recordem que a Nepal està prohibida des de fa uns anys aquesta pràctica, però està molt arrelada, especialment a zones rurals-. Està penat forçar les dones a fer-lo, separar les dones quan estan menstruants, amb una multa de 3.000 rúpies nepaleses o 3 anys de presó. Però fins ara no s'ha processat cap cas.

La tradició del chhaupadi forma part de normes socials i les pràctiques culturals. No obstant, que ara estigui fora de la llei és un pas a nivell polític significatiu en la direcció correcta. Implica que es desenvolupen canvis en les formes de pensar i fer. Aquest fet, junt amb programes com el projecte Rato Baltin, no poden sinó potenciar més canvis positius en el futur.